

4. Численні зустрічі з клієнтами без надання чіткої інформації щодо потенційних фінансових ризиків.

5. Для того, щоб розширити мережу, залучають нових учасників нижнього рівня, зазвичай, зі шкодою для зростання реальних продажів.

6. Моральне навантаження.

Отже, незважаючи на всі недоліки мережевого маркетингу, він отримав абсолютно заслужене визнання, адже зараз тисячі людей досягають фінансової незалежності саме за допомогою MLM. Врегулювання цієї діяльності в Україні сприятиме зростанню робочих місць та отриманню додаткових коштів в бюджет, що так необхідно нашій країні.

Література.

1. Мережевий маркетинг і MLM.
URL: <https://www.education.ua/articles/436/>
2. Данніков О.В. Теорія і практика маркетингу в Україні.
К.: КНЕУ. 2005. 479 с.
3. Що таке мережевий маркетинг; повний огляд MLM-бізнесу для новачків. URL: <http://bigenergy.com.ua/fnansi/bznes-dlya-pdpri/1138-shho-take-merezhevij-marketing-mlm--oglyad-biznesu-prikladi.html>
4. Заячковська Г.А. Мережевий маркетинг. К.: ТНЕУ. 2016. 21 с.

УПРАВЛІННЯ РИНКОМ ТЕХНІКИ ДЛЯ ПОЛЬОВОГО КОРМОВИРОБНИЦТВА

***ПЕТРОВ В.М., К.Е.Н., ДОЦЕНТ,
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ***

Польове кормовиробництво відіграє важливу роль в економіці сільськогосподарських підприємств, що здійснюють великотоварне виробництво продукції тваринництва. Практично кожні 2,0 % зниження собівартості кормів зменшують на 1,0-1,4 % виробничу собівартість м'яса і молока. З урахуванням великої вартості сучасних засобів механізації для кормовиробництва та наявності стійкої тенденції до її зростання останніми десятиліттями, ефективність комплектування та експлуатації парків відповідних машин суттєво впливає не тільки на показники економічної ефективності виробництва продукції тваринництва, а й на результати господарської діяльності суб'єктів господарювання у цілому.

Складна система годівлі тварин та її сезонність потребує залучення до технологічного процесу кормовиробництва великого

різноманіття специфічних технічних засобів, що, як правило, характеризуються низьким рівнем уніфікації та використовуються протягом року нетривалий період часу. Фактор низького рівня сезонного завантаження техніки суттєво впливає на зростання собівартості 1 га механізованих робіт у польовому кормовиробництві та, відповідно, до збільшення собівартості кормів і продукції тваринництва.

За останні 20-25 років проблема забезпечення вітчизняних сільських товаровиробників технікою для польового кормовиробництва значно загострилася. Особливі труднощі виникли з постачанням складних машин і технологічних комплексів для збирання, заготівлі і приготування кормів (самохідні та причіпні кормозбиральні комбайни, прес-підбирачі для грубостеблових кормів, окремі види обладнання для кормоцехів тощо), виробництво яких до 1991 р. історично було зосереджене поза межами України.

За умов неможливості налагодження серійного виробництва складної техніки для кормовиробництва в Україні, провідним каналом її надходження до сільських товаровиробників залишається постачання з-за кордону. Причому у динаміці частка імпортованих машин постійно зростає і за останні роки вже досягла 80-90 % [1, с. 81; 2, с. 7; 3, с. 98].

Серед техніки для польового кормовиробництва, що завозиться в Україну, спостерігається великий діапазон стосовно виробників, продуктивності і термінів використання – від найсучасніших інноваційних моделей до старих із строком експлуатації 10 років і більше. Дуже часто це стає на заваді забезпечення якісним, кваліфікованим і доступним за ціною технічним сервісом [4, с. 217].

Економічна ефективність використання будь-якої одиниці сільськогосподарської техніки безпосередньо пов'язана з обґрунтованим розширенням її функціональних можливостей. Це дає змогу власне як інтенсифікувати використання машини та її робочих органів, так і зменшити кількість найменувань техніки у господарстві та, відповідно, зекономити капітальні вкладення на її придбання. В останнє десятиліття за кордоном збільшення показників сезонного завантаження на самохідні кормозбиральні комбайни досягають за рахунок їх активного використання на збиранні зеленої маси для виробництва біогазу; агрегативання замість жаток зі спеціальними фуражирами для завантаження сіна й соломи зі скирт у зимовий період; обладнання спеціальними адаптерами та налаштування системи подачі і подрібнення рослинної маси для збирання енергетичних рослин на щепу тощо. Головною умовою тут є виконання альтернативних робіт

у технологічні «вікна» та у міжсезонний період без чіткої прив'язки до певних термінів. Розширення універсальності використання потужних самохідних кормозбиральних комбайнів визнано одним із перспективних шляхів збільшення їх сезонного завантаження, зменшення собівартості одиниці робіт та, відповідно, скорочення строків окупності.

Сучасні моделі самохідних кормозбиральних комбайнів провідних світових виробників характеризуються високим рівнем їх технічної і технологічної надійності, зручністю експлуатації, відмінною якістю подрібнення зеленої маси. До вибору найбільш оптимальної моделі кормозбирального комбайну вітчизняним сільським товаровиробникам необхідно підходити з позицій врахування низки основних виробничих факторів: розмірів посівних площ кормових культур у господарстві, які плануються до збирання таким типом машин, середньої врожайності, агротехнічних термінів виконання робіт тощо. Головними критеріями при остаточному виборі повинні виступати такі техніко-технологічні та економічні показники: питомі експлуатаційні витрати на збирання 1 га; годинна продуктивність, що зумовляється такими головними технічними характеристиками, як потужність двигуна, параметри системи подачі рослинної маси і її подрібнення та «прив'язаної» до неї ширини захвату жатки; питомі витрати пального на 1 га; коефіцієнт надійності; енергоємність (відношення потужності двигуна до маси комбайна); вартість кВт або к.с. потужності двигуна; вартість 1 кг маси комбайна. При опрацюванні остаточного рішення щодо купівлі необхідно враховувати якомога більшу кількість критеріїв.

Література.

1. Захарчук О.В. Експорт та імпорт сільськогосподарської техніки. *Економіка АПК*. 2020. № 6. С. 81-89. <https://doi.org/10.32317/2221-1055.202006081>
2. Лупенко Ю.О., Захарчук О.В., Могилова М.М. Наукове забезпечення техніко-технологічного оновлення аграрного виробництва в Україні. *Економіка АПК*. 2017. № 5. С. 5-12.
3. Перебийніс В.І., Рогоза М.Є., Косарева Т.В., Перебийніс Ю.В. Матеріально-технічне забезпечення агропродовольчого комплексу в контексті модернізації промисловості. *Вісник економічної науки України*. 2019. № 1. С. 92-100.
4. Петров В.М. Проблеми і перспективи організації технічного сервісу імпоротної сільськогосподарської техніки в Україні. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва. Сер. Економічні науки*. 2006. № 11. С. 215-219.